

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

A7-0186/2010

7. 6. 2010

ZPRÁVA

o jednáních Petičního výboru v průběhu roku 2009
(2009/2139(INI))

Petiční výbor

Zpravodaj: Carlos José Iturgaiz Angulo

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU.....	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	11
VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU.....	25

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o jednáních Petičního výboru v průběhu roku 2009 (2009/2139(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o jednáních Petičního výboru,
 - s ohledem na články 24 a 227 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na články 10 a 11 Smlouvy o Evropské unii,
 - s ohledem na článek 48 a čl. 202 odst. 8 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Petičního výboru (A7–0186/2010),
- A. vzhledem k tomu, že činnost Petičního výboru byla v roce 2009 ovlivněna přechodem ze šestého na sedmé volební období Parlamentu, že došlo ke změnám členů výboru a dvě třetiny poslanců výboru nyní tuto funkci zaujímají poprvé,
- B. vzhledem k tomu, že v roce 2009 skončilo funkční období evropského veřejného ochránce práv a Petiční výbor se přímo podílel na slyšení kandidátů na tuto funkci,
- C. vzhledem k tomu, že dne 1. prosince 2009 vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, která stanovuje nezbytné předpoklady pro větší zapojení občanů do rozhodovacího procesu EU, a tím usiluje o posílení legitimacy a zodpovědnosti Unie,
- D. vzhledem k tomu, že občané EU jsou přímo zastoupeni Parlamentem a ve Smlouvě je zakotveno petiční právo, které občanům poskytuje prostředek, jímž se mohou na své zástupce obrátit, kdykoli se domnívají, že jejich práva byla porušena,
- E. vzhledem k tomu, že prosazování evropských právních předpisů má přímý dopad na občany, kteří mohou zároveň nejlépe hodnotit jejich efektivitu a nedostatky a poukázat na mezery, které je třeba vyplnit, a tím zajistit plnění cílů Unie,
- F. máje na paměti, že evropští občané jako jednotlivci i jako celek se na Parlament obrací s žádostmi o nápravu, je-li porušen evropský právní předpis,
- G. vzhledem k tomu, že Parlament má prostřednictvím svého Petičního výboru povinnost tyto obavy vyšetřit a udělat vše, co je v jeho silách, aby těmto porušováním práva učinil přítrž; vzhledem k tomu, že Petiční výbor, s cílem zajistit občanům nejvhodnější a nejrychlejší nápravu, nadále prohluboval svoji

spolupráci s Komisí, dalšími parlamentními výbory, evropskými orgány, agenturami a sítěmi a členskými státy,

- H. vzhledem k tomu, že počet peticí zaslaných Parlamentu byl v roce 2009 mírně vyšší, než počet zaznamenaný v roce 2008 (tj. 1 924 oproti 1 849) a byl potvrzen trend rostoucího počtu peticí podaných elektronicky (v roce 2009 tento počet činil 65 %, zatímco v roce 2008 60 %),
- I. vzhledem k tomu, že počet nepřijatelných peticí obdržených v roce 2009 ukazuje, že je třeba klást větší důraz na to, aby občané měli lepší informace o kompetencích Unie a úloze jejích různých orgánů,
- J. vzhledem k tomu, že v řadě případů občané zasílají Parlamentu petice ohledně rozhodnutí, jež byla učiněna příslušnými správními či soudními orgány v členských státech, a vzhledem k tomu, že občané potřebují mechanismy, pomocí nichž mohou povolat vnitrostátní orgány k odpovědnosti za jejich účast jak v evropském legislativním procesu, tak v procesu vymahatelnosti právních předpisů,
- K. vzhledem k tomu, že občané by měli být především informováni o tom, že – jak uznal evropský veřejný ochránce práv ve svém rozhodnutí z prosince 2009 o uzavření stížnosti č. 822/2009/BU proti Komisi – řízení před vnitrostátním soudem je součástí procesu provádění evropských právních předpisů v členských státech a že Petiční výbor se nemůže zabývat záležitostmi, které spadají do pravomoci vnitrostátního soudu, ani výsledek tohoto řízení přezkoumávat,
- L. vzhledem k tomu, že Parlament se potýká se zvláštním problémem v případě, kdy se jedná o petici týkající se údajných pochybení vnitrostátních soudů, které nepožádaly Soudní dvůr o rozhodnutí o předběžné otázce, a nedodržely tak článek 267 SFEU, zejména pokud Evropská komise nevyužije své pravomoci podle článku 258 a nepřijme opatření proti dotyčnému členskému státu,
- M. vzhledem k tomu, že proces předkládání a projednávání peticí – prostřednictvím svých pracovních mechanismů a protože podle Smlouvy je petiční právo zaručeno všem občanům a obyvatelům EU – je odlišný od ostatních nápravných opatření na úrovni EU, která mají občané k dispozici a mezi něž patří podávání stížností evropskému veřejnému ochránci práv nebo Komisi,
- N. vzhledem k tomu, že občané mají právo na rychlou nápravu zaměřenou na nalezení řešení a na vysoce transparentní a jasný přístup ze strany všech evropských orgánů, a vzhledem k tomu, že Parlament opakovaně žádal Komisi, aby využila svá výsadní práva, jež jí jako ochránkyni Smlouvy náleží, a zasáhla proti porušování evropských právních předpisů zjištěným předkladateli petic, zejména v případech, kdy k nim dojde v důsledku provádění právních předpisů EU na vnitrostátní úrovni,
- O. vzhledem k tomu, že řada peticí vzbuzuje i nadále obavy ohledně provádění

evropských právních předpisů o vnitřním trhu a životním prostředí ve vnitrostátním právu a ohledně jejich uplatňování, a máje na paměti předchozí výzvy Petičního výboru k tomu, aby Komise v těchto oblastech zesílila kontroly prosazování a zvýšila jejich účinnost,

- P. vzhledem k tomu, že ačkoliv Komise může v plné míře zkontrolovat dodržování právních předpisů EU pouze tehdy, když vnitrostátní orgány vydají konečné rozhodnutí, je důležité – zejména v otázkách týkajících se životního prostředí a ve všech případech, kdy je obzvláště důležité časové hledisko, v rané fázi ověřit, zda místní, regionální a vnitrostátní orgány správně uplatňují všechny příslušné procesní požadavky v souladu s právem EU, a v případě potřeby provést podrobné studie o uplatňování a dopadu platných právních předpisů, aby se získaly veškeré potřebné informace,
- Q. máje na paměti, že je důležité předcházet dalším nenapravitelným ztrátám biologické rozmanitosti, zejména v oblastech zahrnutých do sítě Natura 2000, a vzhledem k závazku členských států, že zajistí zabezpečení oblastí zvláštní ochrany v souladu se směrnicí o stanovištích (92/43/EHS) a směrnicí o ptácích (79/409/EHS),
- R. vzhledem k tomu, že petice poukazují na dopad evropských právních předpisů na každodenní život občanů EU, a uznávají nutnost učinit veškeré nezbytné kroky k upevnění pokroku, jehož bylo dosaženo v oblasti prosazování občanských práv EU,
- S. vzhledem k tomu, že Petiční výbor ve své předchozí zprávě o činnosti a ve stanovisku k výroční zprávě Komise o kontrole uplatňování práva Společenství žádal, aby byl pravidelně informován o fázích, jichž bylo dosaženo v řízeních pro porušení předpisů, jejichž předmětem je téma obsažené také v petičích,
- T. máje na paměti, že primární zodpovědnost za správné provedení a prosazování evropských právních předpisů nesou členské státy a uznávají, že řada z nich se v roce 2009 stále více zapojovala do práce Petičního výboru,
1. vítá hladký přechod do nového volebního období Parlamentu a konstatuje, že velká část práce Petičního výboru byla, na rozdíl od práce ostatních parlamentních výborů, přenesena do nového volebního období, jelikož přezkoumání značného počtu peticí nebylo dokončeno;
 2. vítá vstup Lisabonské smlouvy v platnost a je přesvědčen, že Parlament bude úzce zapojen do rozvoje nové občanské iniciativy tak, aby tento nástroj mohl v plné míře splnit svůj účel, zajistit větší transparentnost a zodpovědnost v rozhodovacím procesu EU, a umožnil občanům navrhopvat zlepšení nebo dodatky k právním předpisům EU;

3. vítá zelenou knihu o Evropské občanské iniciativě¹, již Komise zveřejnila na konci roku 2009, jako první krok k uvedení koncepce do praxe;
4. poukazuje na to, že Parlament obdržel petice podobné kampaním s více než milionem podpisů, a trvá na tom, že je nezbytné zajistit, aby si občané byli v plné míře vědomi rozdílu mezi tímto druhem peticí a občanskou iniciativou;
5. připomíná své usnesení o občanské iniciativě², k němuž Petiční výbor předložil stanovisko; naléhavě vyzývá Komisi, aby stanovila srozumitelná prováděcí pravidla, která jednoznačně určí úlohy a povinnosti orgánů zapojených do procesu přezkoumávání a rozhodování;
6. vítá skutečnost, že vstupem Lisabonské smlouvy v platnost nabyla Listina základních práv právně závazného charakteru, a zdůrazňuje její význam pro lepší ujasnění a zviditelnění základních práv všem občanům;
7. domnívá se, že Unie i její členské státy mají povinnost zajistit, aby byla základní práva obsažená v Listině plně dodržována, a věří tomu, že Listina pomůže rozvinout koncepci občanství Unie;
8. věří, že budou učiněny veškeré nezbytné procesní kroky, aby se zajistilo rychlé vyjasnění institucionálních aspektů přistoupení EU k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, a konstatuje, že Petiční výbor má v úmyslu v této záležitosti přispět k práci Parlamentu;
9. připomíná svoji dřívější žádost, aby příslušné služby Parlamentu a Komise provedly plný přezkum postupů zjednávání nápravy, jichž mohou občané EU využívat, a zdůrazňuje, že je důležité jednat o revidované rámcové dohodě mezi Evropským parlamentem a Komisí, která plně zohlední větší práva občanů EU, zejména pokud jde o evropskou občanskou iniciativu;
10. vítá kroky, které Komise učinila ke zjednodušení přístupu ke stávajícím veřejným asistenčním službám s cílem podat občanům informace o jejich právech v EU a nápravných prostředcích v případě porušení těchto práv, tím, že přeskupila několik příslušných internetových stránek (jako stránky sítě SOLVIT a ECC-Net) pod kapitolu *Vaše práva v EU* na hlavní internetové stránce EU;
11. poukazuje na to, že Parlament opakovaně vyzval Komisi k vytvoření systému, jenž umožní jasně označit jednotlivé mechanismy podávání stížností dostupné občanům, a domnívá se, že je třeba učinit další kroky s cílem přepracovat stránku *Vaše práva v EU* tak, aby byla pro uživatele přehledná a sjednocená; očekává první posouzení provádění svého akčního plánu na rok 2008, které by mělo být předloženo v roce 2010;

¹ KOM(2009) 622 v konečném znění ze dne 11.11.2009

² Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. května 2009 obsahující výzvu Komisi k předložení návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o uplatňování občanské iniciativy – P6_TA(2009)0389.

12. připomíná své usnesení o činnosti evropského veřejného ochránce práv z roku 2008 a vybízí nově zvoleného evropského veřejného ochránce práv k tomu, aby nadále pracoval na posílení otevřenosti a zodpovědnosti evropské správy a zajistil, aby rozhodnutí byla přijímána co nejotevřeněji a na úrovni, která bude co nejbližší občanům;
13. opětovně potvrzuje své odhodlání podporovat úsilí úřadu veřejného ochránce práv o zvýšení veřejného povědomí o jeho práci a o zjištění nesprávných úředních postupů evropských orgánů a zakročení proti nim; domnívá se, že veřejný ochránce práv je cenným zdrojem informací pro veškeré snahy o zlepšení evropské správy;
14. konstatuje, že petice obdržené v roce 2009, z nichž téměř 40 % bylo shledáno nepřijatelnými, se nadále zaměřují na životní prostředí, základní práva, spravedlnost a vnitřní trh; co se týče geografického hlediska, většina petic se týká Unie jako celku – poté následuje Německo, Španělsko, Itálie a Rumunsko – což je dokladem toho, že občané skutečně pozorně sledují práci Unie a obrací se na ni s žádostmi o učinění opatření;
15. uznává význam práce předkladatelů petic a Petičního výboru pro ochranu životního prostředí Unie; vítá iniciativu výboru zadat – s ohledem na mezinárodní rok biologické rozmanitosti – vypracování studie o uplatňování směrnice o stanovištích a považuje ji za užitečný nástroj pro hodnocení dosavadního vývoje strategie EU o biologické rozmanitosti a koncipování nové strategie;
16. upozorňuje na to, že stále větší počet petic poukazuje na problémy, s nimiž se setkávají občané uplatňující své právo na volný pohyb; tyto petice se zmiňují o příliš dlouhých časových lhůtách při vystavování povolení k pobytu pro rodinné příslušníky ze třetích zemí a obtížích při uplatňování hlasovacího práva a uznávání kvalifikací;
17. znovu opakuje své předchozí výzvy, aby Komise předložila praktické návrhy, jimiž rozšíří ochranu spotřebitele proti nekalým obchodním praktikám i na malé podniky, jak o to žádal ve svém usnesení o nepoctivých katalogových firmách³, neboť výbor nadále dostává petice od obětí nekalého jednání katalogových firem;
18. uznává, že Komise má pro práci Petičního výboru klíčový význam, neboť při posuzování petic, zjišťování porušení evropských právních předpisů a zjednávání nápravy výbor nadále spoléhá na odborné znalosti Komise, a uznává úsilí, které Komise vyvíjí s cílem zlepšit časovou lhůtu, v níž reaguje na žádosti výboru o vyšetřování, aby případy ohlášené občany mohly být co nejrychleji vyřešeny;

³ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. prosince 2008 o nepoctivých katalogových firmách, Úř. věst. C 45E, 23.2.2010, s. 17–22.

19. vybízí Komisi, aby vždy brzy zasáhla v případech, kdy petice signalizují potenciální ohrožení zvláštních chráněných oblastí, a připomněla příslušným vnitrostátním orgánům jejich závazky zajistit celistvost oblastí, které se podle směrnice ES 92/43 (směrnice o stanovištích) označují jako oblasti Natura 2000, a to prostřednictvím preventivních opatření směřujících k zabezpečení souladu s evropskými právními předpisy;
20. vítá nově zvolené členy Komise – zejména komisaře odpovědného za interinstitucionální vztahy a administrativu – a věří, že bude s Petičním výborem spolupracovat co nejužším a nejučinnějším způsobem a bude jej respektovat jako jeden z nejdůležitějších prostředků komunikace mezi občany a evropskými orgány;
21. s politováním konstatuje, že Komise stále nereagovala na opakované výzvy výboru, aby jej oficiálně a pravidelně informovala o pokroku v řízeních pro porušení právních předpisů u otevřených petic; konstatuje, že Komise, v souladu s články 258 a 260 Smlouvy, každý měsíc zveřejňuje svá rozhodnutí o řízení pro porušení právních předpisů, což je z hlediska transparentnosti chvályhodné, avšak přiměřeným způsobem neodpovídá na zmíněné výzvy;
22. je přesvědčen, že pokud by sledování řízení pro porušení právních předpisů znamenalo, že by výbor procházel tiskové zprávy Komise a přiřazoval je ke konkrétním peticím, jednalo by se o zbytečnou ztrátu času a prostředků výboru, zejména v případech horizontálních porušení, a žádá, aby Komise informovala Petiční výbor o jakémkoli příslušném řízení pro porušení právních předpisů;
23. znovu opakuje své přesvědčení, že občanům EU by měla být zaručena stejná míra transparentnosti ze strany Komise, ať už podávají formální stížnost nebo předkládají petici Parlamentu, a opětovně vyzývá Komisi, aby zaručila větší uznání procesu předkládání a projednávání peticí a jeho úloze při odhalování porušení evropských právních předpisů, na jejichž základě jsou zahajována řízení pro porušení právních předpisů;
24. připomíná, že v mnoha případech petice odhalují problémy, které souvisí s provedením a prosazováním evropských právních předpisů, a připouští, že zahájení řízení pro porušení nemusí občanům zajistit okamžitá řešení jejich problémů vzhledem k průměrné délce těchto řízení;
25. vítá úsilí Komise o vytvoření alternativních prostředků na podporu lepšího provádění evropských právních předpisů a pozitivní přístup některých členských států, které činí nezbytné kroky k nápravě porušení předpisů již v rané fázi prováděcího procesu;
26. vítá skutečnost, že se členské státy ve větší míře zapojují do činnosti Petičního výboru a že jejich zástupci jsou přítomni na jednáních výboru; domnívá se, že tuto spolupráci je třeba posílit, neboť jsou to především vnitrostátní orgány, které zodpovídají za prosazování evropských právních předpisů poté, co jsou provedeny do vnitrostátního práva;

27. zdůrazňuje, že užší spolupráce s členskými státy je nesmírně důležitá pro práci Petičního výboru; je přesvědčen, že jedním řešením by mohlo být posílení spolupráce s parlamenty členských států, zejména v kontextu Lisabonské smlouvy;
28. vybízí členské státy, aby byly připraveny hrát transparentnější a aktivnější úlohu v reakcích na petice týkající se provádění a vymáhání evropského práva;
29. domnívá se, že v kontextu Lisabonské smlouvy by měl Petiční výbor EP navázat užší pracovní vztahy s podobnými výbory vnitrostátních a regionálních parlamentů členských států, aby se podpořilo vzájemné pochopení petic o evropských otázkách a zajistila co nejrychlejší odpověď občanům na nejvhodnější úrovni;
30. upozorňuje na závěry uvedené ve svém usnesení o dopadu rozsáhlé urbanizace ve Španělsku a žádá španělské orgány, aby nadále předkládaly hodnocení přijatých opatření tak, jak to činily doposud;
31. bere na vědomí rostoucí počet předkladatelů petic, kteří se na Parlament obrací s žádostí o nápravu v záležitostech, které nespadají do pravomoci EU, jako například výpočet důchodových dávek, vymáhání rozsudků vnitrostátních soudů a pasivita ze strany vnitrostátní správy; Petiční výbor činí co je v jeho silách k tomu, aby tyto stížnosti předal příslušným vnitrostátním orgánům;
32. je přesvědčen, že rozsáhlé využívání internetu by mělo být podporováno, neboť usnadňuje komunikaci s občany, je však třeba nalézt řešení, jímž by bylo možné předcházet zatížení výboru peticemi, které ve skutečnosti peticemi nejsou; domnívá se, že řešení by mohlo spočívat v přezkumu postupu registrace v Parlamentu a vybízí příslušné zaměstnance k tomu, aby tyto dokumenty předávali oddělení pro korespondenci s občany, a nikoli Petičnímu výboru;
33. zdůrazňuje, že je nezbytné stále pracovat na zvyšování transparentnosti zpracování petic: interně stálým zlepšováním aplikace E-petice – která zajišťuje přímý přístup poslanců k petičním dokumentům – a externě zavedením interaktivního petičního portálu přehledného pro uživatele, jehož prostřednictvím bude Parlament moci efektivněji oslovovat občany a jenž ve větší míře veřejnosti objasní postupy hlasování ve výboru a jeho odpovědnosti;
34. vybízí k vytvoření portálu, který nabídne víceúrovňovou interaktivní šablonu pro petice a bude moci podat občanům informace o pravomocích Parlamentu a o tom, čeho lze podáním petice Parlamentu dosáhnout, a jehož součástí by mohly být odkazy na alternativní prostředky nápravy na evropské a vnitrostátní úrovni; vyzývá k co nejpodrobnějšímu popisu povinností Unie v různých oblastech, aby se vyloučila jakákoli záměna mezi pravomocemi EU a pravomocemi členských států;
35. uznává, že uskutečnění takové iniciativy by se neobešlo bez nákladů, vyzývá však příslušné správní služby k tomu, aby spolupracovaly s Petičním výborem

a hledaly nejpříjemnější řešení, neboť zmíněný portál bude mít rozhodující význam nejen pro zlepšení kontaktu mezi Parlamentem a občany EU, ale i pro snížení počtu nepřijatelných petic;

36. zdůrazňuje, že až do nalezení uspokojivého řešení otázky zdrojů je nezbytné okamžitě zlepšit stávající internetovou stránku;
37. vítá skutečnost, že byl schválen nový jednací řád Parlamentu a že byla přezkoumána ustanovení týkající se zpracování petic; vybízí k tomu, aby sekretariát a zástupci politických skupin pracovali na vytvoření revidovaných pokynů pro poslance ohledně pravidel a vnitřních postupů Petičního výboru, neboť takový dokument pomůže poslancům v jejich práci a zároveň posílí transparentnost procesu předkládání a projednávání petic;
38. znovu opakuje svoji výzvu příslušným správním oddělením, aby přijala nezbytná opatření k zavedení elektronického rejstříku, jehož prostřednictvím by občané mohli podpořit nebo zrušit svoji podporu petici v souladu se článkem 202 jednacího řádu;
39. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení a zprávu Petičního výboru Radě, Komisi, evropskému veřejnému ochránci práv, vládám členských států, jejich petičním výborům a jejich veřejným ochráncům práv nebo obdobným příslušným subjektům.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Úvod

Tuto výroční zprávu bychom měli začít zdůrazněním toho, že rok 2009 nebyl rokem běžným, naopak, spíše rokem mimořádným, jehož hlavními událostmi byly volby do Evropského parlamentu a vstup Lisabonské smlouvy v platnost. Volby měly zásadní dopad na každodenní činnost výboru, zatímco vliv Lisabonské smlouvy se pravděpodobně projeví v nadcházejících letech.

Na rozdíl od ostatních parlamentních výborů není harmonogram činností Petičního výboru stanoven legislativním plánem Komise, avšak určují jej občané, kteří uplatňují své právo podat petici u Evropského parlamentu. Rok 2009 byl poznamenán přechodem ze šestého na sedmé volební období Parlamentu a noví členové výboru se museli seznamovat s jeho činností. Na konci volebního období byla řada petic vyřízena, přesto se řada případů přenesla do nového období a členové se nimi museli urychleně obeznámit, neboť stále přicházely petice nové. Je třeba poukázat na to, že přechod proběhl poměrně hladce a že výbor v předchozím i ve stávajícím složení učinil vše pro to, aby předkladatelé petic byli tímto přechodným obdobím co nejméně postiženi. Nicméně některé součásti pravidelných činností výboru – např. vyšetřovací mise – musely být odloženy na rok 2010.

V souvislosti s touto situací je záměrem zprávy za rok 2009 předložit přehledný náčrt činnosti Petičního výboru v průběhu roku a především nabídnout lepší porozumění tomu, co znamená předkládat petice Evropskému parlamentu, možné výsledky toho procesu, jeho úspěchy a omezení.

Statistiky, jako jsou počty obdržených petic, uzavřených případů či petic, jimiž se výbor zabýval, nebo zastoupení států a témat, představují důležitý kvantitativní nástroj pro hodnocení práce výboru. Další aspekty, jako vztahy s ostatními evropskými orgány a vnitrostátními a regionálními orgány nebo institucionální změny s přímým dopadem na činnost výboru, doplňují celkový obrázek činnosti.

V neposlední řadě zpráva zkoumá pokrok, jehož bylo dosaženo při provádění předchozích doporučení, jejichž cílem bylo zlepšit práci výboru, a zdůrazňuje některé největší výzvy, které nás v budoucnosti čekají v souvislosti se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost.

Předkládání petic Parlamentu – základní právo stanovené článkem 227 Smlouvy o fungování Evropské unie (dříve článek 194)

Vstup Lisabonské smlouvy v platnost znovu potvrdil, že právo předkládat petice Evropskému parlamentu je úhelným kamenem evropského občanství. Článek 227 nové Smlouvy (dříve článek 194) stanoví, že občané či obyvatelé Evropské unie a

fyzické nebo právnické osoby mají právo předložit samostatně či společně s dalšími občany nebo osobami petici Evropskému parlamentu ve věci, která spadá do oblasti činností Unie.

Samotná formulace tohoto článku nabízí ucelenou představu o tom, čím je předkládání petic Evropskému parlamentu – nástrojem, který občanům dává možnost přednést Parlamentu své obavy ohledně dopadu různých politik EU a právních předpisů na jejich každodenní život. Roční statistiky dokládají, že většina občanů se na Parlament obrací s prosbou o pomoc v otázkách životního prostředí, základních práv, spravedlnosti, vnitřního trhu atd. Ostatní usilují o to, aby se mohli vyjádřit a předkládají návrhy ohledně rozvoje evropských politik. V neposlední řadě je třeba patřičně zohlednit počet občanů, kteří se na Evropský parlament obracejí s očekáváním, že Parlament napadne rozhodnutí vnitrostátních orgánů. Většina těchto petic prohlašuje, že nebyl řádně proveden evropský právní předpis, některé si stěžují na rozsudky vnitrostátních soudů nebo nedostatek vymáhání na správní úrovni nebo jen velmi málo souvisí se záležitostmi Evropského parlamentu, neboť spadají mimo rámec kompetencí Unie.

Podle statistik obdržel Evropský parlament v roce 2009 celkem 1924 petic, což je slabý nárůst oproti roku 2008, kdy tento počet činil 1849. Rovněž lze říci, že tak malý rozdíl naznačuje jistou míru stagnace po období rostoucího trendu, který byl zaznamenán po rozšíření Unie v letech 2004 a 2007.

Přibližně čtyřicet šest procent petic přijatých v roce 2009 bylo prohlášeno za přípustné, což je téměř totožný procentuální podíl s podílem zaznamenaným v roce 2008. Z celkového počtu 688 petic prohlášených za přípustné bylo 655 pro informaci posláno Evropské komisi. Stojí za to zdůraznit, že Komise poslala ohledně petic přijatých v roce 2009 přibližně 300 sdělení. Co se týče nepřípustných petic, situace je velmi podobná stavu v předchozím roce (812 oproti 818.) Procentuální podíl nepřípustných petic je nadále poměrně vysoký (lehce přes polovinu obdržených petic), je tedy zjevné, že je třeba zvýšit úsilí o prosazení předchozích i stávajících doporučení, jejichž cílem je lepší informovanost občanů o kompetencích EU.

Rozhodnutí o přijetí petice	Počet petic		%	
	2009	2008	2009	2008
Přípustné	688	708	45,9	46,4
Nepřípustné	812	818	54,1	53,6
Přípustné a uzavřené	420	354	N/A	N/A
Petice zaslané k vyjádření stanoviska Komise	655	729	N/A	N/A
Petice zaslané k vyjádření stanoviska jiných orgánů	33	53	N/A	N/A
Petice zaslané pro informaci jiným orgánům	207	207	N/A	N/A
Nezaznamenáno	4	6	N/A	N/A

Rovněž je třeba mít na paměti skutečnost, že přibližně dvě třetiny petic z roku 2009, tj. 1232 petic, bylo uzavřeno v rané fázi procesu, neboť byly prohlášeny za nepřijatelné, nebo byly uzavřeny neprodleně po uznání jejich přijatelnosti a poskytnutí informací o zmíněných otázkách jejím předkladatelům a byly uzavřeny tak, že byly předány jiným parlamentním výborům, do jejichž pravomocí daná problematika spadala. Opět jsou však statistiky z roku 2009 a 2008 srovnatelné, jak dokládají níže uvedené údaje.

2009		
Rozhodnutí o přijetí	Počet petic	Percentuální podíl
Přijatelné	1062	56,3
Nepřijatelné	818	43,4
Nezaznamenáno	6	0,3

2008		
Rozhodnutí o přijetí	Počet petic	Percentuální podíl
Přijatelné	1108	57,6
Nepřijatelné	812	42,2
Nezaznamenáno	4	0,2

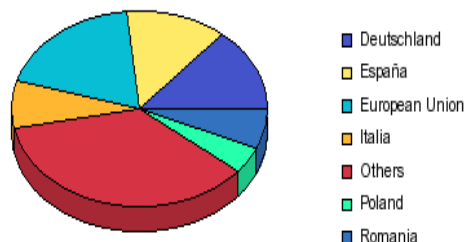
V této souvislosti je třeba připomenout, že poslanci opakovaně upozorňovali na tzv. „petice, které peticemi nejsou“, v tom smyslu, že jejich zpracování je zbytečně časově náročné. Definici takových „petic“ nemáme k dispozici, je však třeba tyto žádosti jednoznačně odlišovat od petic, které jsou prohlášeny za nepřijatelné, neboť spadají mimo rámec kompetencí EU. Petici, která ve skutečnosti není peticí, lze popsat jako krátké osobní prohlášení nebo komentář k politikám EU nebo ke způsobu, jak by se měly vyvíjet.

Pro tento případ je na internetových stránkách Evropského parlamentu věnovaných peticím jasně uvedeno, že Petiční výbor se nezabývá žádostmi o informace ani obecnými poznámkami k politice EU. Dále jsou občané spraveni o tom, že petice napsané urážlivým jazykem nebo petice, u nichž nebude zřejmé, čeho se týkají, nebudou výborem přezkoumány ani na ně nebude dána odpověď. Je tedy možné dojít k jedinému závěru, a to, že výbor musí klást větší důraz na to, aby občanům lépe vysvětlil, co znamená předkládání petic Evropskému parlamentu, a na zlepšení postupu registrace v Evropském parlamentu.

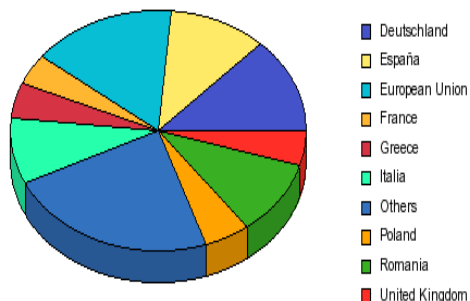
V porovnání s rokem 2008 bylo zaznamenáno několik změn, pokud jde o čelní místa v žebříčku dotčených států: první místo si nadále udržela Evropská unie jako celek, po ní následuje Německo, Španělsko, Itálie a Rumunsko (Itálie a Rumunsko si

v porovnání s rokem 2008 vyměnily pořadí). Malta se překvapivě umístila na konci tabulky za Slovinskem a Lotyšskem, jelikož se jí týkalo pouhých devět petic, na rozdíl od předchozího roku, kdy tento počet dosáhl dvaceti jedné.

2009		
Dotčený stát	Počet petic	%
Evropská unie	403	18,6
Německo	298	13,8
Španělsko	279	12,9
Itálie	176	8,1
Rumunsko	143	6,6
Polsko	100	4,6
Další	764	35,3

2008		
Dotčený stát	Počet petic	%
Evropská unie	330	15,9
Německo	265	12,8
Španělsko	226	10,9
Rumunsko	207	10,0
Itálie	184	8,9
Polsko	105	5,1
Spojené království	99	4,8
Řecko	97	4,7
Francie	86	4,1

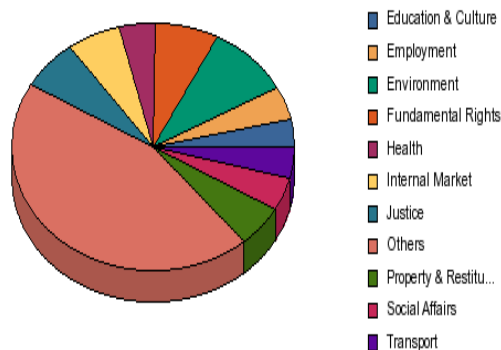

Jak již bylo zmíněno, hlavním tématem, jímž se předkladatelé petic zabývají, je nadále životní prostředí a po něm následují základní práva, spravedlnost a vnitřní trh, zatímco počet petic týkajících se restituce majetku oproti roku 2008 klesl.

2009

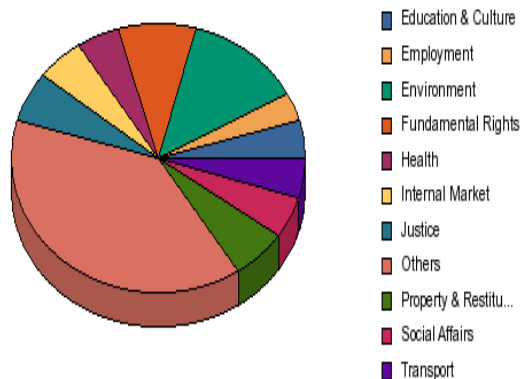
Témata	Počet	Percentuál
--------	-------	------------

	petic	ní podíl
Životní prostředí	228	9,7
Základní práva	164	7,0
Spravedlnost	159	6,8
Vnitřní trh	142	6,0
Majetek a restituce	133	5,6
Zaměstnání	105	4,5
Zdraví	104	4,4
Doprava	101	4,3
Sociální věci	93	4,0
Vzdělání a kultura	82	3,5
Další	1043	44,3

2008		
Témata	Počet petic	Percentuální podíl
Životní prostředí	311	12,8
Základní práva	208	8,6
Majetek a restituce	149	6,1
Spravedlnost	147	6,1
Vnitřní trh	130	5,4
Sociální věci	118	4,9
Doprava	117	4,8
Zdraví	116	4,8
Vzdělání a kultura	105	4,3
Zaměstnání	89	3,7

Další	938	38,6
-------	-----	------

Skutečnost, že oblast životního prostředí představuje stálou obavu evropských občanů, není nijak překvapivá. Evropské právní předpisy jsou v této oblasti postaveny na zásadě subsidiarity, občanům není vždy jasná hranice mezi vnitrostátními kompetencemi a kompetencemi EU, a v důsledku toho se obrací na Parlament s žádostí o pomoc, kdykoli mají pocit, že regionální nebo vnitrostátní orgány jim

nenaslouchají. V této souvislosti výbor uvítal sdělení Komise o provádění právních předpisů Evropského společenství v oblasti životního prostředí (KOM (2008)0773) jako první krok k zajištění lepších kontrol prosazování předpisů v této oblasti⁴.

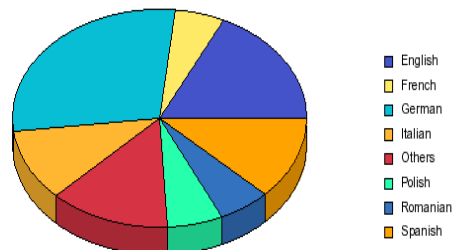
Co se týče základních práv, měly by být rozlišovány petice, které poukazují na justiční omyly, nedostatečnou vymahatelnost rozsudku vnitrostátního soudu nebo porušení práva na spravedlnost a spravedlivý proces na vnitrostátní úrovni, od těch, které se domáhají ochrany práv, jež jsou zaručena evropskými právními předpisy, a judikatury na vnitřním trhu.

Výbor tedy v roce 2009 podpořil pracovní dokument Diany Wallisové ke sdělení EK s názvem „Prostor svobody, bezpečnosti a práva ve službách občanům“, tzv. „Stockholmský program“. Poukazuje na řadu problematických aspektů, které předkladatelé petic odhalili, mezi něž patří potíže, s nimiž se členové rodiny ze třetích zemí setkávají při vystavování povolení k pobytu v zemi, v níž pobývají (zejména ve Spojeném království), rozdílné výklady směrnice 2004/38 ES, co se týče kritérií způsobilosti pro trvalý pobyt, a problémy, s nimiž se předkladatelé petic setkávají při uplatňování svých hlasovacích práv nebo při uznávání svých kvalifikací. Petiční výbor při několika příležitostech doporučil předkladatelům petice, aby využili síť SOLVIT, což je informační mechanismus, který může nabídnout účinná řešení v krátkých časových lhůtách. Měli bychom zdůraznit, že omezení spojená s ochranou údajů výboru brání, aby převedl petice přímo do sítě SOLVIT, a může tedy pouze předkladatelům petic v této záležitosti poradit. Je tedy na předkladateli, zda síť využije, či nikoli, a zda výboru sdělí výsledek případného kontaktu s ní.

Rovněž můžeme zaznamenat jisté změny v pořadí petic podle jazyka: němčina a angličtina zůstávají dvěma hlavními jazyky, jichž předkladatelé petic využili v roce 2008 i 2009, a italština a španělština si vyměnily místa v pořadí. Poslední v pořadí jsou slovinština, maltština a estonština.

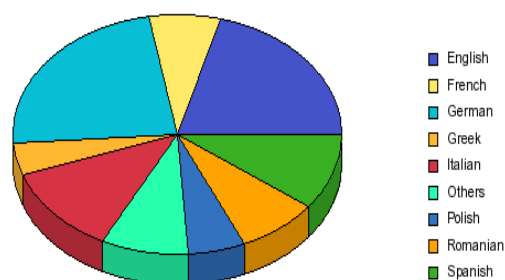
⁴ Stanovisko Petičního výboru ke kontrole uplatňování práva Společenství, (2007) (2008/2337(INI) – Zpravodajka: Diana Wallis (31. 3. 2009).

2009		
Jazyk	Počet petic	Percentuální podíl
Němčina	548	28,5
Angličtina	343	17,8
Španělština	237	12,3
Italština	203	10,6
Polština	116	6,0
Rumunština	110	5,7
Francouzština	107	5,6
Další	260	13,5

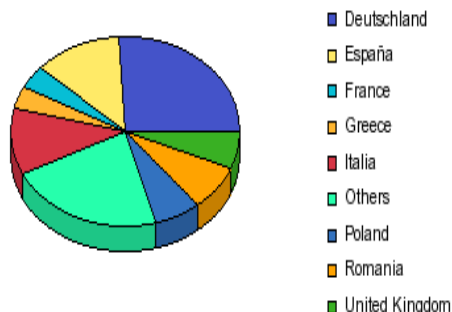
2008		
Jazyk	Počet petic	Percentuální podíl
Němčina	437	23,2
Angličtina	395	20,9
Italština	222	11,8
Španělština	193	10,2
Rumunština	155	8,2
Francouzština	131	6,9
Polština	101	5,4
Řečtina	87	4,6

Další	165	8,7
-------	-----	-----

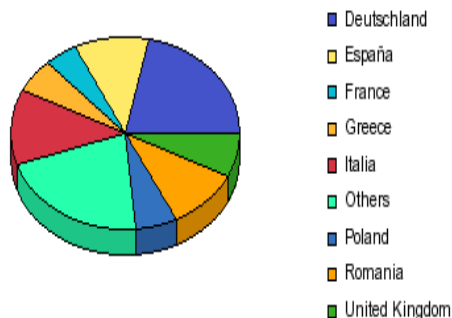
Podle státní příslušnosti jsou Němci v předkládání petic nadále nejaktivnějšími, po nich následují Španělé a Italové (i v této statistice si v porovnání s rokem 2008 Španělé a Italové vyměnili místa v pořadí). Další místa obsadili předkladatelé z Polska, Rumunska a Spojeného království. Na posledních místech nalezneme občany České republiky, Estonska a Lucemburska, kteří za rok 2009 podali dohromady jedenáct petic.

2009		
Státní příslušnost předkladatele	Počet petic	Percentuální podíl
Německo	496	25,8
Španělsko	237	12,3
Itálie	219	11,4
Rumunsko	150	7,8
Polsko	131	6,8
Spojené království	121	6,3
Francie	79	4,1
Řecko	78	4,1
Další	414	21,5

2008		
Státní příslušnost předkladatele	Počet petic	Percentuální podíl
Německo	412	21,8
Itálie	245	12,9
Španělsko	197	10,4
Rumunsko	189	10,0
Spojené království	144	7,6
Polsko	112	5,9
Řecko	102	5,4
Francie	91	4,8
Další	400	21,1

Další	400	21,1
-------	-----	------

Co se týče formátu petic, můžeme potvrdit následující: předkladatelé se přiklání spíše k předkládání petic pomocí internetového formuláře než tradičního dopisu (62,6 % petic obdržných v roce 2009 bylo zasláno e-mailem, zatímco v roce 2008 to bylo 59,2 %).

2009		
Formát petice	Počet petic	%
E-mail	1204	62,6
Dopis	720	37,4

2008		
Formát petice	Počet petic	%
E-mail	1117	59,2
Dopis	769	40,8

Statistiky představují užitečný nástroj, který výboru umožňuje hodnocení své celoroční činnosti, je však třeba na ně nahlížet opatrně, neboť na celkové výsledky má dopad pravděpodobně několik prvků – petice se mohou týkat jedné nebo více oblastí, jednoho nebo více států; předkládat je mohou jednotlivci či sdružení a v některých případech mají charakter kampaně s celou řadou podpisů; předkladatelé si dále mohou vybrat, zda petici předloží ve svém rodném jazyce nebo v jakémkoli jiném úředním jazyce Unie.

Statistiky však dokazují, že závěry předchozích výročních zpráv zůstávají platné. Jak již bylo zmíněno, většina petic prohlášených za nepřijatelné tedy poukazuje na to, že přetrvávají nejasnosti v oblasti vnitrostátních a evropských kompetencí, kompetencí orgánů EU a Rady Evropy a konkrétně Evropského soudu pro lidská práva. Předchozí výzvy, aby se prohloubilo úsilí zaměřené na lepší informovanost občanů o tom, čeho se týká proces předkládání a projednávání petic a čeho lze dosáhnout předložením petice Parlamentu, jsou stále nesmírně aktuální.

Jednou z možností, již je třeba prozkoumat, by mohlo být zlepšení internetové stránky věnované peticím na portálu Evropského parlamentu tak, aby občané, kteří předkládají petici on-line, obdrželi veškeré nezbytné informace o kompetencích Parlamentu, posuzování petic, práci výboru a možnostech, jak zajistit rychlejší nápravu využitím dalších dostupných sítí na vnitrostátní či evropské úrovni (SOLVIT, síť evropských spotřebitelských center, evropský veřejný ochránce práv, vnitrostátní veřejní ochránci práv nebo vnitrostátní petiční parlamentní výbory).

Předchozí zprávy vyzývaly k tomu, aby byly jasně označeny různé mechanismy stížností, které jsou občanům k dispozici na úrovni EU, tím, že bude vytvořen centrální seznam, který by občanům mohl posloužit jako nápověda při hledání řešení údajného porušení jejich práv. Stále je to velmi důležitý cíl, jehož je třeba dosáhnout. Iniciativa Evropské komise, která spočívá v přeskupení formálních a neformálních mechanismů podávání stížností pod stránku *Vaše práva* na internetových stránkách europa.eu, je významným krokem vpřed. Přesto je třeba jasněji odlišovat formální mechanismy (stížnosti k Evropské komisi, petice k Parlamentu, stížnosti k evropskému veřejnému ochránci práv) od mechanismů neformálních (SOLVIT, ECC-net atd.). Mohla by být vytvořena interaktivní internetová stránka, která občanům umožní získat potřebné informace dříve, než se rozhodnou obrátit na jeden či druhý orgán nebo využít jeden z mechanismů.

Vztahy s Evropskou komisí

Evropská komise nadále zůstává přirozeným partnerem výboru při projednávání petic, neboť poslanci spoléhají na odborné znalosti jejích služeb při vyšetřování záležitostí zmíněných v peticích. Pracovní vztah mezi oběma orgány se stále zlepšuje a výbor nadále přesvědčuje Komisi, aby zlepšila časové lhůty reakcí na žádosti o vyšetření. Jednu konkrétní záležitost musí obě strany ještě vyřešit, a to způsob, jímž Komise podává výboru informace o pokroku v řízení pro porušení právních předpisů, která přímo souvisí s peticemi.

Komise obhájí skutečnost, že svá rozhodnutí o porušení zveřejňuje každý měsíc, je však třeba vzít v potaz, že rozhodnutí jsou zveřejňována od fáze, kdy je vydáno odůvodněné stanovisko, s výjimkou případů nevykonání rozsudku soudu, kdy je zveřejnění povoleno od fáze zaslání dopisu s úředním oznámením, pokud Komise nerozhodne jinak. Vzhledem

k počtu případů, ke skutečnosti, že je obtížné předvídat rychlost pokroku v jednom případě a k tomu, že neexistuje žádný nástroj vyhledávání, který by umožnil nalézt konkrétní porušení, sledování těchto údajů každý měsíc by znamenalo zbytečnou ztrátu lidských i časových zdrojů. Z toho důvodu by měly být učiněny další kroky k tomu, aby Komise automaticky informovala výbor o každém pokroku dosaženém v porušeních, které souvisí s peticemi.

Vztahy s evropským veřejným ochráncem práv – slyšení kandidátů na tuto funkci

Jednou z hlavních priorit výboru v roce 2009 bylo uspořádat slyšení kandidátů na funkci evropského veřejného ochránce práv. Poslancům, z velké části novým členům výboru i Parlamentu, se podařilo úspěšně splnit své povinnosti.

Za zmínku stojí skutečnost, že první zpráva, již výbor přijal v novém složení, se týkala činnosti evropského veřejného ochránce práv⁵ v roce 2008. Zdůraznila, jak se úloha veřejného ochránce práv při ochraně zájmů občanů EU před orgány a institucemi Evropské unie od vytvoření jeho úřadu před 14 lety vyvíjela, a to především díky nezávislosti této funkce a demokratické kontrole Evropského parlamentu, který dohlíží na transparentnost jeho činnosti.

Poslanci zdůraznili své přesvědčení, že role veřejného ochránce práv spočívá v podpoře otevřenosti a odpovědnosti v rozhodovacích postupech a správní struktury Evropské unie, čímž významně přispívá k vytvoření Unie, v níž jsou rozhodnutí přijímána „co nejotevřeněji a co nejbližší občanům“⁶. Vyzvali veřejného ochránce práv, aby pokračoval ve svém úsilí o zlepšování povědomí o své práci a účinně propagoval svou činnost.

Závěry

Považujeme-li rok 2009 za rok změn, rok 2010 bude pro výbor pravděpodobně náročný. Komise by měla předložit Evropskému parlamentu a Radě návrh nařízení o občanské iniciativě a Petiční výbor předloží své stanovisko ke zprávě, kterou předloží Výbor pro ústavní záležitosti. Kromě toho se Listina základních práv stala vstupem Lisabonské smlouvy v platnost právně závaznou. V současnosti je obtížné předvídat, jaký to bude mít dopad na činnost výboru, nicméně základní práva představují jedno z témat, jichž se předkladatelé petic vytrvale dovolávají. V blízké budoucnosti bude nezbytné blíže objasnit uplatňování Listiny.

⁵ Zpráva o výroční zprávě o činnosti evropského veřejného ochránce práv v roce 2008 (2009/2088(INI)), Chrysoula Paliadeli (A7/0020/2009).

⁶ Hlava I, článek 1, odstavec 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (C115/ 9.5.2008, s .0016).

PŘÍLOHY:

Dotčený stát	2009			2008		
	Počet petic	Přípustné	Nepřípustné	Počet petic	Přípustné	Nepřípustné
Evropská unie	403	341	61	330	286	43
Členské státy EU	1,630			1,647		
Německo	298	144	152	265	127	137
Španělsko	279	196	83	226	151	74
Itálie	176	110	66	184	97	86
Rumunsko	143	46	97	207	70	136
Polsko	100	27	72	105	26	79
Spojené království	83	60	23	99	64	35
Řecko	74	37	37	97	40	57
Francie	73	43	30	86	56	29
Bulharsko	56	24	32	65	37	28
Irsko	37	18	19	58	37	21
Portugalsko	37	21	16	24	10	14
Nizozemsko	35	24	11	24	19	4
Rakousko	34	24	9	20	13	7
Belgie	30	21	9	32	21	10
Maďarsko	25	19	6	18	9	9
Finsko	20	7	13	36	9	27
Slovensko	19	5	14	9	3	6
Švédsko	17	7	10	12	6	6
Dánsko	14	7	7	6	1	5
Litva	14	7	7	7	2	5
Kypr	13	8	5	9	3	6
Česká republika	13	8	5	15	9	6
Slovinsko	12	2	10	7	2	5
Lotyšsko	11	4	7	7	3	4
Malta	9	6	3	21	16	5
Estonsko	4	1	3	2	2	0
Lucemburk	4	3	1	6	4	2

Jazyk petice	Počet petic	
	2009	2008
Němčina	548	437
Angličtina	343	395
Španělština	237	193
Italština	203	222
Polština	116	101
Rumunština	110	155
Francouzština	107	131
Řečtina	61	87
Nizozemština	46	33
Bulharština	37	31
Portugalština	27	26
Finština	19	35
Maďarština	16	15
Slovenština	11	5
Dánština	9	4
Švédština	8	6
Lotyština	7	2
Litevština	7	2
Čeština	4	3
Slovinština	4	2
Maltština	2	0
Estonština	1	1
Vícejazyčný text	1	0
Neurčeno	0	0
Celkem	1924	1886

Státní příslušnost předkladatele	Počet petic	
	2009	2008
Členské státy EU	1879	1845
Německo	496	412
Španělsko	237	197
Itálie	219	245
Rumunsko	150	189
Polsko	131	112
Spojené království	121	144
Francie	79	91
Řecko	78	102
Bulharsko	54	60
Nizozemsko	44	33
Rakousko	38	21
Portugalsko	32	25
Irsko	31	59
Belgie	27	31
Finsko	26	40
Maďarsko	17	20
Slovensko	14	8
Dánsko	13	5
Švédsko	13	10
Lotyšsko	11	5
Malta	11	16
Slovinsko	10	5
Kypr	8	1
Litva	8	5
Česká republika	6	6
Estonsko	3	1
Lucembursko	2	2

VÝSLEDEK ZÁVĚREČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	1.6.2010
Výsledek závěrečného hlasování	+ : 20 - : 0 0 : 2
Členové přítomní při závěrečném hlasování	Margrete Auken, Elena Băsescu, Victor Boştinaru, Simon Busuttil, Michael Cashman, Bairbre de Brún, Pascale Gruny, Carlos José Iturgaiz Angulo, Peter Jahr, Lena Kolarska-Bobińska, Erminia Mazzoni, Willy Meyer, Mariya Nedelcheva, Nikolaos Salavrakos, Angelika Werthmann, Tatjana Ždanoka
Náhradník(ci) přítomný(i) při závěrečném hlasování	Pablo Arias Echeverría, Kinga Göncz, Marian Harkin, Axel Voss
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při závěrečném hlasování	Enrique Guerrero Salom, Andres Perello Rodriguez